

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

I. INTRODUCCIÓ.

Hi ha un cert consens científic que el concepte de modernitat està lligat al canvi ontològic que representa situar la raó com a norma de funcionament de la societat i com a mecanisme fonamental de la justificació de la presa de les decisions i, per tant, almenys en part, de la seva legitimitat.

La modernitat és en aquest sentit la possibilitat política reflexiva de canviar les regles del joc de la vida social. La modernitat és, doncs, prospectiva, és planificació, és anàlisi racional de la realitat per adoptar mesures, i adaptar-se a la modernitat significa millora contínua, estar sempre en procés d'obertura als canvis i voluntat d'adaptació a aquests, per millorar. Com afirmava en el debat d'investidura el propi president Montilla es tracta de pensar ordenadament, actuar racionalment i, afegia, atendre càlidament.

La política és també encert en el diagnòstic de la situació i en les mesures a adoptar en la defensa dels interessos que els ciutadans han dipositat a les seves mans, d'acord amb les seves preferències ideològiques i amb el marge d'actuació real existent. El desenvolupament requereix pensar i planificar a llarg termini, i requereix fer política, és a dir, optar entre diverses vies d'actuació i ser capaç de fer-ho combinant imaginació i realisme, audàcia i tocar de peus a terra. El primer ministre britànic Winston Churchill sempre recordava que quan demanava consell a dos economistes sempre obtenia dues respostes diferents, les dues ben fonamentades, i fins i tot tres si un d'ells era Lord Keynes.

El polític, com tants n'hi ha per desgràcia, que s'enganya o que intenta adaptar la veritat als seus posicionaments, més que no pas afrontar-la, fa un mal favor als ciutadans. El polític ha d'optar, i fer una aposta realista, sòlida, fonamentada i estable, i ha de generar aquesta estabilitat en la seva actuació.

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

II.

DIAGNÒSTIC 1: QUINS SÓN ELS REPTES DE LA MODERNITAT?

El repte avui dia és com competir amb economies emergents com les de la Xina o l'Índia i combatre la influència que aquestes economies puguin tenir en factors com el preu de les matèries primeres o els salaris dels treballadors.

Ja l'any 2005 el pes de les economies emergents calculat en termes de paritat de poder adquisitiu va superar el 50% del producte interior brut del món i superen amb escreix el 50% del consum energètic mundial. La Xina sola ja s'acosta al percentatge del Producte Interior Brut mundial que ostenten economies com la de la Unió Europea o la dels Estats Units.

El mateix Fons Monetari Internacional preveu en el seu informe de Perspectives Sobre l'Economia Mundial que l'any 2007 la Xina representarà un 16'8 % del PIB mundial per un 19'6 dels Estats Units o un 14% de la zona euro i que el creixement d'economies com la xinesa o l'Índia continuaran a nivells elevats per bé que moderant-se, a l'entorn del 10 i el 8% respectivament en aquest any i el proper. Saben prou bé que la irrupció de les economies emergents ha provocat, doncs, un "shock de demanda" de matèries primeres (especialment petroli i metalls) que han encarat els preus d'aquestes, i han introduït una forta competència en els preus dels productes manufacturats.

Però m'agradaria compartir amb vostès la meva experiència fruit del viatge de treball a l'Índia i trencar algun tòpic encara instal·lat entre el públic no tan entès com el que avui ens acompanya. Les economies emergents no són només competitives en termes de salaris baixos, llocs de treball amb baixa qualificació i productes manufacturats de poc valor afegit. Els països emergents han invertit fortament en educació permetent-los competir en mercats cada cop més sofisticats.

Permetin que els doni una dada: les universitats xineses i índies graduen cada any 1'2 milions d'enginyers i científics i tenen capacitat d'emprar aquesta força qualificada de treball en les

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

seves empreses, de fet encara tenen un cert dèficit de personal qualificat. Per això cada cop més serà complicat competir en productes tecnològicament avançats.

I encara una darrera impressió, si volen més intangible però igual d'important, les societats de les economies emergents, per bé que encara conserven molts desequilibris socials (i els riscos d'inestabilitat que se'n deriven), són conscients del seu status d'emergents, són conscients que participen d'un projecte més ampli que el propi, tenen orgull de país i van a treballar amb il·lusió. Aquest valor intangible, que recuperaré al final de la conferència en parlar-los del capital social, és quelcom que nosaltres podem recuperar i fins i tot podem competir amb garanties d'excel·lir si som capaços de generar la cohesió necessària, podem competir en il·lusió per la feina i il·lusió pel país.

Voldria també fer èmfasi en un altre vessant de la mundialització econòmica. Fins i tot el propi Fons Monetari Internacional acaba de reconèixer que el fort increment en l'oferta global de treball ha provocat, més que una pèrdua de llocs de treball, un descens de la participació dels salaris en el total de la renda de les economies avançades.

Efectivament, els treballadors dels països desenvolupats han perdut poder de negociació i hi ha hagut una forta pressió a la baixa dels salaris. I curiosament això és cert no només pels llocs de treball amb menys valor afegit, sinó també per alguns dels que requereixen una alta qualificació i no només en els sectors secundaris, sinó també en alguns dels terciaris. Per entendre'ns, els serveis de neteja no són deslocalitzables, però mitjançant les noves tecnologies la programació informàtica, la comptabilitat o l'assessorament, els centres d'atenció al client,... sí que ho són.

Cal dir-ho clar, els salaris als països rics han crescut molt menys que els guanys de les empreses. Cal repartir millor els guanys derivats de la mundialització econòmica. El repte és com estendre els guanys sense reduir-los imposant barreres comercials. Si els beneficis de la mundialització no arriben als

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

treballadors, les pressions per al proteccionisme seran molt fortes.

La forta interconnexió entre les economies i el poc marge de maniobra dels governs en determinats aspectes de la política econòmica (per exemple, en la política monetària) requereixen imaginació per idear i aplicar les mesures que ens permetin afrontar els riscos i aprofitar les oportunitats de la mundialització.

Les polítiques dels països avançats no han de ser, doncs, proteccionistes, sinó que han de permetre que el creixement de les economies més pobres ens permeti créixer a tots de manera sostenible i equilibrada socialment.

Les economies emergents es perfilen cada cop més no només com un venedor-competidor, sinó com a un gran mercat de compradors per als nostres productes, que reforçarà la seva capacitat de compra si es confirma el compromís de les autoritats xineses de supressió dels ajuts a les exportacions i inversions (s'entén internes), de reforç de les importacions i de deixar de mantenir artificialment baix el poder de compra de la seva moneda.

Ha estat un error massa sovintejat el concebre aquestes economies com a simples venedors. Per això vull encara posar èmfasi en un altre element que ha de canviar la nostra concepció d'economies com la de l'Índia i la Xina (especialment aquesta darrera): cal tenir-les molt presents no només en termes comercials, sinó també en termes d'inversió.

El model econòmic mundial està excessivament fonamentat en el consum de combustibles fòssils, un recurs que esdevindrà cada cop més escàs com a energia no renovable que és, i per tant es previsible en algun moment un augment sobtat dels preus.

Els experts no es posen d'acord, sobretot perquè manquen moltes dades i els productors no fan especialment cap exercici de

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

transparència, sobre quan es produirà el cim de la producció mundial.

A banda d'això, cal reconèixer també que la dependència energètica de Catalunya és excessiva.

Els problemes de producció i subministrament de petroli, i la dependència energètica combinats, representen un canvi d'escenari rellevant que hauríem de ser capaços de tenir molt en consideració, ja que afecta directament les indústries (especialment les que utilitzen el petroli com a matèria primera o les que fan un consum energètic intensiu).

Per la seva banda, la UE alerta de les debilitats estructurals de l'abastiment energètic europeu i, al seu torn, ha fixat objectius molt ambiciosos pel que fa a l'ús de les energies renovables.

Actualment, ja ningú no nega l'existència del canvi climàtic i, en tot cas, el debat es centra en les prediccions sobre l'abast i les conseqüències futures imminents d'aquest canvi.

El Consell per al Desenvolupament Sostenible, adscrit a la vicepresidència de la Generalitat, va publicar en el seu informe sobre el canvi climàtic a Catalunya que les temperatures podrien tenir augments superiors als 3'5 graus centígrads a Catalunya, especialment a l'estiu, i les precipitacions podrien patir disminucions de fins a un 20%, però tendint a adoptar la forma de característiques torrencials. És allò que canta Raimon: "***al meu país la pluja no sap ploure***".

Però el que governants i societat s'han de posar al cap és que el canvi climàtic no és una dèria dels ecologistes, no és un problema únicament mediambiental. Estem ja en disposició d'afirmar que el canvi climàtic és un problema econòmic de primera magnitud. Segons l'informe encarregat per Tony Blair a Sir Nicholas Stern, el canvi climàtic pot fer retrocedir fins a un 20% l'economia mundial si no es prenen les mesures adequades.

Les restriccions necessàries en les emissions de CO2 exigiran una potenciació de les polítiques destinades a fomentar l'eficiència

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

energètica i l'ús d'energies alternatives i renovables, on cal reconèixer que les empreses catalanes han fet ja grans esforços.

Però la importància econòmica del canvi climàtic no vindrà només donada per les mesures que caldrà prendre per evitar-lo o pal·liar-lo, sinó pels riscos reals que pot representar que efectivament es produeixi. Així, sectors econòmics com l'agricultura i el turisme (especialment el turisme de neu, però també el de platja) es poden veure afectats per l'augment de les temperatures i la disminució i descompensació de les precipitacions, però no es pot descartar tampoc que calguin noves inversions en infraestructures per afrontar els efectes perversos del canvi climàtic, com inversions en ports per fer front a l'augment del nivell del mar, o en aquelles vies de transport properes a la costa.

A casa nostra podem preveure també una disminució de la producció hidroelèctrica, però el mateix informe Stern cita, explícitament, AGBAR i les empreses del sector del gas natural com unes de les empreses ben situades davant el canvi climàtic. Les empreses amb una estratègia climàtica adequada, i les que tingui en consideració adequadament els riscos del canvi climàtic (i estic pensant en les asseguradores) seran les més ben posicionades a nivell global.

Cal que Catalunya cerqui, doncs, quin és el seu model de creixement per afrontar aquests reptes. Estic convençut que la seva fortalesa econòmica li permet estar en situació d'optar.

III.

DIAGNÒSTIC 2: SITUACIÓ DE CATALUNYA PER AFRONTAR ELS REPTES DE LA MODERNITAT.

Catalunya es troba en un moment òptim per fer un salt qualitatiu i esdevenir un país homologable, en tots els aspectes, als països més avançats de la Unió Europea. La salut de l'economia desprèn els bons símptomes, que poden fer dels reptes oportunitats de millora i produir un canvi de tendència que arribi a tots els nivells de la societat catalana.

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

L'economia catalana viu en els darrers anys una de les seves èpoques més expansives. El PIB ha crescut a un ritme del 3,3% de mitjana anual en els darrers anys i un 4% el darrer trimestre de l'any 2006, les taxes d'ocupació (71,4% l'ocupació total i 61,3% la femenina l'any 2006) arriben, tres anys abans del termini previst, a les fixades en l'Agenda de Lisboa de la UE per a l'any 2010 (70% d'ocupació total i 60% d'ocupació femenina), mentre que l'atur es situa en els nivells més baixos de les darreres dècades.

Tanmateix, la inflació, i especialment el diferencial de preus amb l'Estat espanyol i amb Europa, continuen sent un dels grans reptes de Catalunya. Continuar en la línia de potenciar les exportacions i moderar el consum intern ens pot ajudar a encarrilar amb encert aquest desafiament.

D'altra banda, cal destacar que el creixement dels darrers trimestres ha estat molt més sa i realitzat sobre bases més sòlides, ja que es fonamenta més en l'exportació (que va créixer un 11'2% durant l'any 2006 i un 13'8% al gener del 2007) que en el consum intern i més en la recuperació de la indústria que en el sector de la construcció (i més en la inversió en béns d'equip que en les compres en la construcció). A més, el darrer butlletí de situació econòmica de les cambres de comerç preveu que aquest patró de creixement es consolidi durant el 2007.

Per primera vegada des de fa molt temps el darrer trimestre de l'any 2006 ens ha portat un saldo econòmic favorable amb l'estranger, per bé que desfavorable encara amb l'exterior de Catalunya pel saldo negatiu amb la resta d'Espanya.

A més, cal destacar el gran augment de les exportacions de béns de nivell tecnològic alt, que els darrers trimestres ha estat creixent en xifres que feia anys que no es veien.

És també una bona notícia que la internacionalització de la nostra economia es diversifiqui i no depengui només del mercat europeu, on podem trobar forts competidors a l'Europa de l'Est.

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

A més, el reforç de la Indústria està permetent afrontar un altre dels nostres grans reptes: la productivitat. El darrer informe mensual del servei d'estudis de "La Caixa" ha detectat un augment de la productivitat del factor treball per a l'economia de tot l'Estat espanyol. Així, el quocient entre el valor afegit i els llocs de treball equivalents a temps complet va augmentar el 0'8%, el doble que l'exercici anterior.

Aquesta situació econòmica és, doncs, favorable per fer front a les amenaces que encara pesen sobre l'economia catalana. La globalització ja ha conduït al fet que un model de competitivitat català basat en salaris baixos i mà d'obra barata no sigui viable, perquè, a més que no el volem, tampoc no seríem competitius amb aquest format. Actualment, existeix tota una llarga sèrie de països que poden competir amb els productes catalans amb preus més baixos.

L'enfortiment de l'economia catalana ha de permetre adoptar un altre model competitiu i estem en disposició d'optar per un model de creixement que tingui en consideració la sostenibilitat ambiental i la cohesió social, aquest és el compromís del nostre Govern.

Per fer-ho, el Govern disposa de diversos instruments.

IV. LES POLÍTIQUES, LES EINES PER AFRONTAR ELS REPTES DE LA MODERNITAT.

1.- Què cal fer i en quins àmbits.

Quins són els **principals reptes que hem de resoldre** per afrontar amb garanties un creixement econòmic sostingut i sostenible, generador de cohesió social i d'oportunitats empresarials?

Cal dirigir la nostra economia vers la internacionalització i diversificar els destinataris de les nostres exportacions, ja que per afrontar el creixement de les economies emergents amb garanties estan més ben situades les economies que hi exporten. Hem d'explorar nous mercats, hem de sumar esforços empreses

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

petites i mitjanes que potser competeixen a l'interior, que són massa febles per sortir a fora totes soles, però que poden anar juntes en una mateixa iniciativa empresarial a l'exterior.

Cal apostar pels productes i serveis **d'alt valor afegit**, i no només tecnològic, sinó de disseny, qualitat i servei post-venda. Les economies dels països del primer món només poden créixer inventant nova tecnologia o millorant permanentment la gestió i els productes. Ja ho sabem que copiar és més barat i més ràpid, però en això els competidors de les economies emergents ens superaran i sempre ens passaran la mà per la cara. Hem d'apostar, doncs, per la millora continua dels nostres productes i serveis, i de la qualitat de la nostra força de treball. Per això necessitem també empreses líder de sectors, apostant, si em permeten el joc de paraules propi d'un filòleg com jo, per una economia **d'èxit**, a la catalana, de triomf, vaja, i no d'**exit**, a l'anglesa, per una economia de sortida que t'expulsi de les possibilitats de la competitivitat.

Cal corregir el **diferencial de preus** amb la mitjana espanyola i la zona euro, no tant mitjançant la contenció salarial, sinó mitjançant l'augment de la nostra productivitat.

Cal avançar vers un **mercat laboral més qualificat i flexible però de major qualitat, menys precari**. Cal suport a la mobilitat dels treballadors especialment cap a feines més qualificades. La flexibilitat laboral no ha de plantejar-se tan sols en possibles facilitats d'acomiadament, sinó sobretot d'oportunitats de noves feines i de millores laborals. En un context en què alguns sectors s'aproximen ja al que es coneix com a plena ocupació, cal competir també per atreure els millors professionals i en això, per entorn social, per estabilitat, per qualitat de vida i per capacitat d'oferir formació empresarial també estem ben situats.

I això implica formació: un tipus de formació que faci els individus adaptables al canvi, capaços de formar-se permanentment i de reinventar les seves carreres professionals de manera que els permeti aprofitar totes les oportunitats de millora professional, significa, en definitiva, oportunitats,

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

cobertura social i polítiques actives d'ocupació. No ens podem permetre els nivells escandalosos de sinistralitat actuals, en la qual la temporalitat tampoc no ajuda la productivitat.

Es tracta de generar emprenedors i treballadors capaços d'arriscar-se en la seva carrera professional sense haver de patir per les seves cobertures socials o pel seu reciclatge professional posterior. No volem una societat poruga, sinó una societat que arrisca i a això hi poden també contribuir fortament els immigrants d'avui. Ho sabem per experiència, els immigrants d'avui i els seus fills són, ben formats i integrats, els emprenedors de demà. I de la mateixa manera que entenem que cal incloure formació emprenedora en determinades carreres, també hem de promoure les vocacions tècniques i científiques entre els més joves, ja des de l'aula de primària i secundària, fent atractives aquestes especialitats com a sortides professionals útils.

Els ciutadans **estrangers** representen **el 14 % dels ocupats** i proporcionen **el 50% del creixement del PIB català** des del 2000. A nivell Estatal els immigrants aporten 23.402M€ als ingressos públics. El 6,6% de la recaptació total, per sota del seu pes en la població. Però, reben només 18.618 M€, un 5,4% del total de la despesa pública, i això és un percentatge encara més baix respecte el seu pes en la població.

L'impacte directe de la immigració sobre el creixement econòmic no ha arribat al seu límit, i no assolirà la plenitud fins d'aquí uns anys i sempre i quan se sàpiguen aprofitar els recursos i formació de les persones immigrades i es contribueixi a la seva integració en el sistema productiu. Però no convé oblidar mai que la gent que ve de fora vol esdevenir gent de dintre, és aquí per quedar-s'hi, de forma majoritària, i no només són força de treball: també són persones.

Un dels reptes clau que el Govern ja va començar a afrontar amb decisió la passada legislatura és el repte de **l'augment de la competitivitat**. Si volem un creixement de qualitat no basat en exclusiva en els salaris baixos i, per tant, que ens permeti millorar les cobertures socials i, en definitiva, ens asseguri la

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

cohesió social del país cal apostar fortament per l'augment de la competitivitat, i això vol dir invertir en els tres eixos que en el seu moment es va marcar l'Acord Estratègic per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana: Millora de les condicions bàsiques de la competitivitat (infraestructures de transport; telecomunicacions i energia; recerca, desenvolupament tecnològic i innovació; i finançament de l'activitat econòmica), Foment de la internacionalització (entorn afavoridor de l'activitat empresarial, internacionalització i projecció empresarial), i Cohesió social (polítiques socials i relacions laborals i polítiques d'ocupació i formació).

Cal cercar sinèrgies tan externes com internes. En les sinèrgies externes, d'internacionalització de la nostra economia, no hem de renunciar a cercar bons socis en els països d'economies emergents en forma de joint ventures (partenariats). En les sinèrgies internes és on els factors econòmics no poden obviar els factors socials, els valors, la cohesió social o el civisme. De fet, no estem parlant de res gaire diferent que el que totes les enquestes ens donen com a factors clau perquè els executius tinguin preferència per establir-se en una ciutat o en una altra, en un país o en un altre: civisme als carrers, oferta cultural i d'oci, conciliació de la vida laboral i familiar, cohesió social i bona integració de les persones nouvingudes, un cost de la vida no distorsionador, un trànsit viari ordenat i una oferta àmplia de transport públic, bones infraestructures, un bon estat del medi ambient...

És per això que aquest Govern requerirà la col·laboració dels agents econòmics en moltes de les seves actuacions. Volem una societat responsable, amb un empresariat responsable i un govern responsable. Volem uns agents econòmics implicats que coliderin amb el Govern el creixement, el progrés i la prosperitat d'aquest país.

La voluntat d'aquest Govern és la renovació de l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana. En el marc d'aquest Acord, s'haurà de consensuar amb els agents econòmics i socials quin

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

ha de ser el rumb que hauran de prendre les empreses catalanes, i quines seran les actuacions principals per tal d'assolir els objectius. L'Acord estratègic serà el full de ruta que incidirà en la vessant econòmica de totes les polítiques del Govern, tot centrant els esforços en la competitivitat.

Però no és només en aquest àmbit, sinó en molts d'altres que es cercarà el colideratge. És, per exemple, un objectiu estratègic de la Secretaria de Política Lingüística promoure la signatura per part dels agents interessats (sindicats i patronals, entitats, col·lectius, agents socials, organitzacions, etc.), d'un acord nacional per les habilitats lingüístiques a Catalunya, amb l'objectiu de fomentar el diàleg social i d'assolir un consens bàsic pel que fa a la conveniència de garantir un bon coneixement del català, el castellà – i l'aranès a l'Aran -, de l'anglès i d'una altra llengua estrangera (francès/alemany), així com els mitjans per aconseguir-ho.

Hem de ser molt més valents, molt més audaços, molt més llançats en qüestions idiomàtiques: com més llengües millor, la nostra també, la nostra primer. Ser competitiu també vol dir tenir més i millors competències lingüístiques que els altres, perquè, amb més idiomes en actiu, augmentaran les nostres possibilitats d'èxit en tots els camps de la vida. No podem estar satisfets del nivell de coneixement de llengües estrangeres al nostre país, tan allunyat de bona part dels països europeus. Oportunitats no ens en poden faltar, en una Catalunya on cada dia es parlen 300 llengües distintes a les seves llars.

Ja s'han presentat també al Govern les bases del pacte nacional per la recerca i la innovació, que proposa passar de la triple hèlix (és a dir, de la implicació dels agents del coneixement, l'administració i els agents socials) a la quàdruple hèlix, amb la implicació del públic en general en la conscienciació de la importància de la recerca i la innovació i de la transferència adequada del coneixement per una societat avançada.

Hem entrat definitivament en la dinàmica dels pactes nacionals que alguns ja fa molt temps que reclamàvem

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

com a eines necessàries de concertació i colideratge Govern-agents econòmics i socials per afrontar els reptes clau de Catalunya.

Estic convençut que la creació de sinèrgies positives mitjançant aquesta dinàmica dels grans acords, dels pactes nacionals, serà un element clau de la nostra competitivitat en la qual, com a societat cohesionada i amb sentit de país que som, podem excel·lir.

(INFRAESTRUCTURES)

I permetin-me que insisteixi en un d'aquests factors de competitivitat que exigiran un acord de fons en el sí de la societat catalana: les infraestructures. Cal una millora de les infraestructures de la quotidianitat, les que permeten arribar a la feina puntual i de les infraestructures de connexió, les que incideixen en la competitivitat dels nostres productes a l'hora de col·locar-los als mercats internacionals.

Cal un millor funcionament de la xarxa de transport de persones, i no ens podem estar de dir que el mal funcionament del servei de rodalies de RENFE està afectant greument la competitivitat de les empreses catalanes per la pèrdua d'hores de treball que comporta. És per això que el Govern de la Generalitat vol que en primer lloc s'afrontin aquests problemes i se n'avalui el cost de la seva resolució abans d'acceptar determinats traspassos. No volem que ens traspassin un deute, volem que des de Catalunya s'assumeixi la gestió d'un servei als ciutadans i les ciutadanes de Catalunya, d'un veritable servei públic.

I que sigui des d'aquí, amb l'acord de tots els agents, que se'n decideixi el model de gestió. I mentre esperem que ens arribi el traspàs, no podem admetre que l'eficàcia arribi amb retard, que perdi el tren del bon servei i que la puntualitat descarrili gairebé cada dia. Perquè els trens funcionin bé, no cal que esperem el dia gloriós del traspàs de competències. Volem que funcionin bé i que hi funcionin ara, encara que depenguin de Madrid.

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

I és *allà* on més els convé que això sigui així, no fos cas que algú s'adonés que les coses que més malament funcionen són les que depenen de Madrid. Algú, posem per cas, fins i tot es podria arribar a plantejar: si paguem per un mal servei, què hi guanyem amb aquesta dependència o bé, en termes més acadèmics, quin valor afegit representa Espanya per als catalans? I, lògicament, obrar en conseqüència, perquè suposo que no deu ser gaire aconsellable, com a recomanació empresarial, invertir en un negoci ruïnós, com no sigui que es tracti d'una ONG solidària...

Deixin-me afegir també que és pel cap baix sorprenent, per no dir escandalós, que entre tots haguem pagat fins ara uns trens de gran velocitat que només serveixen per anar a Madrid, però que no ens permeten la connexió amb la península activa, dinàmica i inquieta, amb aquest eix mediterrani que representa la major part de l'exportació estatal espanyola, allà on hi ha concentrada l'empresa petita i mitjana, l'esperit emprenedor, la tradició industrial, el neguit empresarial. Podem anar a Madrid des de qualsevol lloc, però no podem anar cap a Castelló, València o Alacant, o Girona amunt cap a França i Europa endins. Això no només no té cap sentit, sinó que ens costa un ull de la cara a tots. I, sobretot, no és gens competitiu, perquè el centralisme és qualsevol cosa excepte competitiu.

Ens cal un sistema aeroportuari català, gestionat des de Catalunya i per a Catalunya, perquè som nosaltres qui es preocupa per la competitivitat de la nostra economia i sabem on són les oportunitats de negoci i les necessitats que tenim. Anar al món, no sempre vol dir anar a Madrid. Quan vulguem anar a Madrid, ja ho farem. Ara, el que necessitem és anar al món, directament, sense passar per Madrid.

L'acte per reclamar la gestió de l'aeroport, organitzat per la societat civil catalana, és un exemple clar de generació de capital social: la capacitat de crear una xarxa d'empreses i entitats que se senten part d'un tot, d'un projecte de país i cerquen la manera de cooperar en objectius comuns, perquè són també els seus objectius.

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

És per això que des del Govern de la Generalitat donem la benvinguda a aquesta implicació més profunda dels agents econòmics i socials en la vida del nostre país i els oferim coliderar la reivindicació d'un millor tracte pel que fa a les infraestructures, perquè són un factor clau de la nostra competitivitat, perquè són un factor clau per a un creixement sostingut, sostenible i generador de cohesió social, perquè amb la generació de capital social que comporta la cooperació de Govern i societat civil en un projecte que considerem de país les nostres demandes no podran ser desateses: tots ens hi juguem molt.

Deixin-me, per acabar, que faci unes consideracions finals. En un món tan complicat com el nostre, només se'n sortiran els països ben preparats, que preparin el futur, que s'hi anticipin i que no l'improvisin. Els que pensin no pas en les pròximes eleccions, sinó en les pròximes dècades i les pròximes generacions: els països que tinguin una mirada llarga i oberta sobre les coses.

Una nació del primer món, com la nostra, ha d'apostar per l'educació i la recerca, per la innovació i l'audàcia, per la cohesió social i l'equitat interna. I ha de fer-ho amb sentit de país, desacomplexadament, sabent que, avui, és català qui en vol ser. Ser català és ser global, perquè sabem prou bé que només els països petits, per la població o el territori, poden tenir aspiracions grans, valentes, ambicioses, sense límits ni fronteres. Estimant Catalunya i sentint-nos-hi identificats, també hi podem fer negoci, perquè el nostre mercat ja és el món, tot el món.

Els convido a actuar sense complexos, a mirar els cinc continents amb el cap i el cor posats en aquest país, encara que potser els peus ens duguin a la multilocalització. **"Roda el món i torna al Born"**, assegura la dita popular. L'economia de la identitat també és una economia, més encara en un món on, quan cada vegada tot és més igual, el que va i anirà més buscat és el que serà diferent. Per ser en el món no cal renunciar a Catalunya. Fer-ho ens dilueix en l'oferta homogeneïtzada, estàndard, sense denominació d'origen. Ens fa com els altres i això no és competitiu, perquè no és atractiu. El contrari ens identifica i ens fa forts, perquè hi aportem el valor afegit de la singularitat

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

diferenciada, exactament igual com ho fan els escocesos amb Escòcia, els japonesos amb el Japó o els alemanys amb Alemanya.

Hem d'aspirar, en aquestes circumstàncies, que "Catalunya" sigui un referent internacional de qualitat, rigor i feina ben feta. De gent seriosa i emprenedora que continua creient en els valors que han fet gran aquest país: el treball, l'esforç, la capacitat de risc, la iniciativa privada, la predisposició als canvis... Si hi ha països que existeixen gràcies a l'estat, és hora de dir que **"nosaltres no som d'eixe món"**, ja que nosaltres existim sense estat, malgrat l'estat, sovint amb l'estat en contra, i sí gràcies al nostre esforç, al dels catalans de totes les generacions i als que se n'han fet després, de tots els orígens. Ningú no ens ha regalat mai res i els èxits d'avui sempre hem sabut que no significaven mantenir-se exitosos en el futur. Catalunya és el país de la gent que s'espavila. Si penques i t'esforces, pots prosperar tu i els teus, sense esperar la subvenció de l'estat que mai no arriba. Això ens fa diferents i que duri!

Alguna vegada he dit, amb l'alarma d'alguna gent, que **"d'estat com menys millor, ni que sigui català"**. I ho continuo dient, ara que sóc el Vicepresident, encara més fort i clar que abans. La Generalitat, les administracions públiques, no hi som per complicar la vida a les empreses amb tràmits burocràtics inacabables, empatxos legislatius i viacrucis itinerants de despatx en despatx, al final del qual, a més de la llicència corresponent, hauríem de concedir també, de forma automàtica, la Creu de Sant Jordi a l'empresari que hagi aconseguit de superar la cursa d'obstacles de totes les gestions legals. **Conscients que també nosaltres hem de fer els deures, abans de l'estiu el govern català tindrà enllestit un Pla de simplificació administrativa i legal per a l'activitat econòmica. Ja era hora.**

Estic convençut que si el colideratge de la societat civil i el Govern s'estén a altres àmbits com la reclamació d'un finançament just o la reivindicació perquè Catalunya i Barcelona siguin seus d'institucions i instàncies de poder

CATALUNYA I ELS REPTES DE LA MODERNITAT

Josep-Lluís Carod-Rovira*

com l'oficina europea de medicaments innovadors (projecte pel qual estem treballant), la força de la Catalunya unitària esdevindrà invencible. Només avançarem cap a l'excel·lència si ho fem junts, amb complicitat total entre iniciativa pública i iniciativa privada. Aquest país de creativitat, talent i imaginació ha avançat quan ho ha fet de manera unitària. Només així serem forts, competitius, moderns. Només així serem.

Moltes gràcies.